

4-37

E. ŞEVELEVA.

MOPR-dın FINANSOVBJ İZİN KUBULTARİ BAZA ÇABİSTAGİ AKTİVTARDIN İZİ KEREGI

N. G. Kuranakov köcyrgen

1933 ç. 11-ci aprel'de MOPR-dın T. K. V-ci
plenumında doklادتın kyskarta wicigen
stenogrammaz.

OJROT BÖLYGI BGI-n
Ojrot-Tura 1935 ç.

3550
ш 37
E. ŞEVELEVA.

**МОРР-дың finansovыj izin
kubultarъ vaza çavъstagъ
aktivtardың izi keregi**

0
34462/57
кр
N. G. Kuranakov көcyрген

Горно-Алтайская областная
БИБЛИОТЕКА
г. Горно-Алтайск
№ _____
Горно-Алтайская областная библиотека

GBI-ң ОJROT BӨLYGI
Ojrot-Tura 1935 ç.

Sovet sojuzynyň MOPRy emdi le turguza albaty ortalymda kazy boluş çetiriniň organizatsiýasynda ozokly çaan seksiýasy bolyp turý. Onyň biriktirip turgany 93,500 jacejka, MOPR clenderiniň toozý 9,769,000 bolyp turý. Bytken çenyler albaty ortalymda çajymdu iş azyra bolgon. Bu çenyler elbek MOPR clenderin internatsional'nyj çanyňaň yyrederine-le myňaň arý bastra çer ystinde kol kyçy le çatkandaryna karýndaş kebeldy boloryň tyňdaryna çem bolyp turgan.

MOPRny prakticeskij izinde turar temengi aktiv-tardyň toozý elbek boldy—sovet sojuzynda MOPR keregin tezөөçilerdi keptetti.

Revoljutsija tartýuzynda turgandarga boluş tezөөrinen çakarularyna kozo MOPR clenderin SSRSta sotsialis çazalyňa kirizerine tartyp alaryna la bistiň partijanyň tys çolyňa tartýazarýnda MOPR bildiryzin onon arý kedirerine kozo, SSRS MOPR baştapky weş çyldyktýň planyň vydirerinde onojdo ok cokum kerrim izi bar.

TARTÝZUDA TURGANDARGA BOLUŞ ÇETIRER ÇÖZÖÖZI ÖZIP TURU

Bistiň organizatsiýanyň tes çakarularynyň byrzy kapitalist oroondorýndagy la kolonijalardagy revoljutionno-klassovyj tartýzuda turgandarga, olordyň vilelerine le politemigrantarga materialnyj boluş çetireri.

Kapital kыѣнында turgandarga bolыш  etirerini  fon-
 dьna SSRS MOPR on  ылga  uuganь 36 million sal-
 kovoј. MOPR  voluш  etirer         ылд   ылga
  zip turь. Massovыj iш  aјьmdalьp tь p turь—bisti 
 kirelteleribis  zip tь p turь. 1930  ылда 1a 1932
  ылga  etire kireltelerdi tyndeştirgende  r  aјdьlganь
  art cьnь k rinip turь.

�ылдар.	Bastra kirelte		Onon welyngeni	
	Bastra toozь	o/o	Clenskiј vznos.	Boјьny� kynile be rgen akcalar la �sk� kirelteler.
1930	5307266	100	1592829	3715437
1931	8839896	166,5	2547105	6292689
1932	10262293	193,3	2789567	7472726

1932  ылдагь nele  yzyn kirelteler 1930  ылдагь-
 зьna k r  eki katap k dirilgenine  uugь bu tablitsa-
 da   art k rinip turь.

Bu  aan  eny. Ol ok  jide biske  sk zinde tem-
 dekterge kerek. Bisti  volыш  etirer      bisti  t s
 kireltezi clenskiј vnostonь keliп  at. Bisti  bastra
 kirelteleribis  zip turarda  a ьs clenskiј vzos  zi-
 mi artьp turь. Kacan bis MOPR cleninin toozь la
 clenskiј vzos kireltezin tynej berdirer volzovьs, ol
 tuzьnda bu artьш biske sr k ј  art. Cьn k rgezin
 9767000 MOPR clenlerinen bisti   uugan clenskiј
 vzos akcavьs 2789567 le salkovoј, 1932  ылda clen-
 skiј vnostonь  etire  uulьbaganь 64 protsentke  uuk.
 Samokritika aajьnca bis karuuna turup aјdьp  adь-
 vьs, bisti  zven lorьvьsta vaшьylar la aktivtar emdi-
 ge  etire MOPR  t skireltezi clenskiј vnostonь ke-

lip turganьн җаттавај, онь 100 protsentke җууп ала-
гьна тартьзарьн билбегендер. Clenskij vznostь җетире
җууваганьн „актагадь“ бирде арамьк вольр турган
неме җок. Мьньн усун бу артышь капҗагајла җогол-
тор кerek вольр тургань җаңьсла бу.

Арьвај сьлавај erkindy турузьр clenskij vznostь
100 protsentke җуурьна висти мол'җөр турган өскө
oroondordogь кьзыл волуш җетирер сектсijалардьн clen-
skij vzos җууп турганьнаң көргөндө ол база биске
җозок вольр турь.

Швetsarijanьн кьзыл волуш җетирер сектсijазь clen-
skij vzos җууп алгань 82,5 protsent. Sovet sojuzь-
ньн бирде oblazьndagь la krajlarьndagь MOPR сек-
тсijаларь clenskij vzos җуурьнда ондь бижик protsent
vydirip volbogon.

Germanijanьн кьзыл волуш сектсijазь 1932 җылда
fašistardьн канду terrorь өдip турарда, җазькту во-
льр турарьньн алдьнда, clenskij vzos җуурьньн пла-
ньн 64 protsentke vydirip алган. Оньла мөрөјлөзip
турган москваньн организатсijазь, алдьнда kacanda
ондь volbogon җььмда иштеp, clenskij vznostьн пла-
ньн 37,6 protsentke le җууган.

Frantsijanьн MOPR clenderi clenskij vznostь
50 ptotsentke җууган, Leningradтьн организатсijазь
teze, frantsijanьн сектсijазьла мөрөјлөзip, планна кө-
рө 46 la protsentke җууп алган.

Izi җок uluzь көp, albatьзь җоксыrap турган тала-
да, SASS-та, MOPR сектсijазь clenskij vzos җуурь-
ньн планьн 35 protsentke vydyrgen, bastra ukraine-
ньн MOPR организатсijазь teze—25-le protsentke
җууган.

SSRS MOPR сектсijазьньн kezek организатсijала-

рь коомој иштеген керегинде, баstra Къзы болуш четирер сексijалардын ортозында кленский взнос чуурь керегинде, сегизинчи черде турь. Мынан керегинде биске онон тында барымдадыр, кленский взнос чуурьнда артыр турганьн оро тартыр, баstra сексijалардын озосьь волорьна чакьта волыр турь.

SSRS MOPR-н izin etkyrerinin aajь eskelendireri onьn arganizatsionnьj чаньнан тын eskeni finansovoj izin sranaj чань bazalgalu edip eskerterin kerek-sinip турь. Чаньsla finansovьj ишти eskertip чарандь-рать азыра, бис кленский взнос акчань 100 protsentke чуур аларьнын ла бу керекты волыр турган керимчили ишти выдирip аларьнын тартьзузьн тезер аларьбьс.

ЧАДЫН АЈАЛGAЗЬ ЧАНЬРАДА—ЧАНЬ ЧАКАRULAR

MOPR TK-н finansovьj иштин чань чакаруларь керегинде сыгargan чеви srakej кьска волыр ајдылган: војьнын кьynile берер акчань чуурьн токтодо-ло SSRS MOPR-н тес кирелтези болгонь ucun вьудзети кленский взнос кирелтезинең тезерине керер,

Finansovьj ишти eskertерине бистин etkyrip турган иштерибис sranaj чаньsla чань-иш волыр чат, совет сојузьнын MOPR izinin чань чадьн ајалгадаң улам eskelengen волыр турь. Албатыдаң војьнын кьynile берер чуустьн sranaj чууvas деп кату кьјалтазь чоғьмаң тургузылгань ла оньн ордына кленский взнос азыра чуурьн тургускань—sranaj чань алтам иш волыр турь. Emdige четире бистин finansovьj izibiste чуур акчаньн тес кирелтези волыр кленский взнос акча волыр тургань сын. 1932 чьлга четире бистин вьудзетте војьнын кьynile албаты берген акчалар кирip, MOPR bydzedinin бир вььлги волыр турган, онь выдирерине бистердин ка-

зъвъсла clenskiy vzos çuuzьna тыңей tartьzar kerek-ty volgon. Онь undup salarga sraңaj kacanda volzo çarabas.

Internatsional'nyj aajlu agitatsionnyj kompanjalar-dь òtkyrip turarda bister bir kezekte voжьвьs voluш çetirerine akca çuурьna кьсьрьп turganьвьs.

Emdi, emdigi çadьn aяalgada, kerektiң aajь sraңaj onдыj emes. Emdile turguza Skottsvoro dep kompa-njazь òdip çat. Voжьньң kyynile verer albatьdaң ak-ca çuурь kereginde bis birde кьсьру, birde lozung сьgarvaj турьвьs. Surak emdi turgan aajь, kapitalist кььпньнда turgandarga voluш çetirerine, akca çuуш keregine Skottsvorogo bir çaan tuza, bir çaan karu-зып vereri, **clenskiy vnostь кьялта çok ejine telөө-ri volьp çat.** Bu iş sraңaj çañь kebeldy, kezek nө-kөрler kanajdala bu işte çañь volьp turganь çoktop ajдыp ta turza, olor onдыj sөzile sovet sojuzьньң MOPR izinin çañь keverin, onьң өskөлөнгөнin, on-dop volvozьn көrgyzip turular.

Finansovoj işti өskөrtөri kereginde MOPR TK-ң сьgargan çөvi istoriciskij volьp çat çañьsla MOPR on çьldьң turkunьna iştep, politiceskij çañьnaң la organizatsionnyj çañьnaң көrimçily iştep alğanьnaң ulam, viske çañь kebeldy finansovьj işke көсөрине çajьm volьp көсөргө kelişti. Bis тьнь сьп өtkyrip турьвьs-ра? Bis сьп dep vodop turивьs. Voжьньң ejinde bis тьнь өtkyrip турьвьs-ра? Sөs çogьnan, ejinde.

Tөмөniгi turgan mopr jacejkalarь voжьньң krezi-ne тыңган. Olordo çakшь aktiv kadrlar var. Tөмө-niгi jacejkalarga bistiң öganizatsijavьstьң kiceemeli, voжьньң cоккьm izin bergen. Çañь baştalgadaң ulam finansovoj işti өskөrtөрinde төмөniгi jacejkalarдың

bildiriyzi səs çogъnaң çaan bolor. Jacejkalardagъ aktiv səs çogъnaң clenskiy vzos çuurnың kyc çakalararыn moйныa aлынаla bu çaңь kerekтиң nele kyc izin makтыlu bydyrer.

Clenskiy vzos çuurnыda çozoktu işty jacejkalarda rajondordo toozъ көp var.

Oндыj jacejkalardың bastra toozың ajdarga көp ucun kyc. Ondo kolhoz jacejkalarы-da, çurt icinin jacejkalarыda, voennыda, çaan promыşlennыj pred-prijatielerde de, sovetskiy jacejkalar var.

Kezik jacejkalardың tem izin көrөrine taldama MOPR jacejkalarыn berip turubъs:

Jacejkalardың adtarы.	Clenskiy vzos çuuzъ	
	1932 çыlda (protsent. bodozo)	1933 çыlda 1 къ kvartal (prots.)
1. Latыsskiy klubыңь jacej- kazy (Moskva)	140	132
2. Oktjabrskij rajondogъ 22- ci şkolыңь jacejkazy (Mo- skva).	110	114
3. „Krasnyj pecatnik“ tipog- rafijazyңь jacejkazy (Moskva).	101	118
4. Texprop zavodыңь jacej- kazy (Moskva)	109	130
5. Fotoplastinkalar eder fab- rikanың jacejkazy (Mos- kva).	106	92

Jacejkalarıñ adları	Glenskiy vnos çuuzı	
	1932 çılda (protsent. bodozo)	1933 çılda 1-kekvartal (prots.)
6. RSFSR Narkomsojıstıñ jacejkazı	100,8	149
7. SSRS narkomfinıñ jacejkazı (Moskva)	104	180
8. Stankozavodıñ jacejkazı (Moskva).	100	113,8
9. 3 ci № Moskvoşvej fabrikazıñ jacejkazı (Moskva)	87	98
10. „SSRS TSIK izvestija“ tipografijazıñ jacejkazı.	84	100,4
11. Dzerzinckij adın adangan zavodıñ jacejkazı (Moskva).	72	101
12. MOPR adın adangan kolhozıñ jacejkazı (Gorkov krajında, Kologrivskij rajonı).	100	100
13. 100 № zaktanıñ jacejkazı (Leningrad)	164	Svedenie çok
14. Armengiza tipografijanıñ jacejkazı (Armenija)	— ¹⁾	121,6
15. Armenijanıñ gosbankazıñ jacejkazı	—	142,3

¹⁾ Berilgeni çok — E Ş.

Jacejkalarдың adtarь	Clenskiy vzos ңuuzь	
	1932 ңылда (protsent- le)	1933 ңылда 1-кь kvartal (protsent.)
16. Armeniyanь armvodhoz jacejkazь	—	100
17. Bařzeldortrans jacejkazь .	—	125
18. „Krasnoderevoobdeloc- nik“ zavodьnyь jacejkazь (Kyn vadьř oblazь) . . .	--	171,8
19. Tsementnьj zavodьnyь jacejkazь (Sengilej, Orto- zь) Volga	—	297
20. Rajpotrebsojuztьn jacej- kazь (Sengilej, ortozь) Vol- ga	—	300
21. Vorosilov adьn adangan mařina eder zavodь (Belo- russija)	—	162
22. „Kommunarka“ fabrikazь- nyь jacejkazь	—	165

Onojdo ok rajondordьn ңakřь ңozok iřty MOPR komitedteri var. 1933 ңылда 1-кь kvartal clenskiy vzos ңuur planьn vydyrgen rajondor: Oktjabrskij rajon (Moskva) 106,1 protsentke vydyrgen, Dzeržinskij rajon (Moskva) 94,6 protsent, Verniřenskij rajon (Moskva oblazь) 303 protsent, Anareevskij rajon (Donnьn Rostovьnda) 100 protsent.

Ғал альп турған катцьзь ңок kezек rajondordo clenskiy vzos ңuurь ғал альп турған ңерlerdijneң ar-

тык вольт тургань бар. Ондь район Logajskij (Belorussijada), ondo çal альп турган işci бар, clenskiy vzos çuuzьньñ smetazьñ 1933 çьldьñ eki ajьna çuup алгань алтан eki protsent, Nurovljanskij rajon-do deze, (Belorussija) çal альп iştep турган kizi çokto volzo, clenskiy vzos çuuzьньñ 2 ajьñ smetazьñ 301 protsentke bydirgen. Novosibir rajonьnda (kьñ badьş sibir), çalda iştep турган kizi бар, clenskiy vzos çuuzьньñ smetazьñ 34 le protsentke çuugan, Cerepanovskij rajondo deze, katcьзь çal çok iştep çat, clenskiy vzos çuuzьньñ smetazь 209 protsentke bytken. Alejskiy rajondo çaldu iştep турган kizizi varda volzo, clenskiy vnostьñ smetazьñ 28 protsentke bydirgen, Konnikovskij rajondo deze—katcьзь çal çok, smetazьñ 325 protsentke bydirgen.

Bastra ajьdьlgan temdekterden bir aaj ajtkadьj: kezik jacejkalar (olordьñ toozь көр—30—35 protsentke çuuk) syreen çakşь iştegen, izin kiceegen; akca çuuzьnda politiceskiy çanьñañ cьñ өtkьrgen, clenskiy vzos çuuzьньñ bastra izin vojlorь bydirgen, kezik jacejkalar deze birde neme etpej турган.

Clenskiy vzos çuuzьna massovьj işti өtkьrgen jacejkalar, birde iş etpej, samotek cakpьньnda kajkalagan jacejkalarдьñ ordьna iştegenkeberly volьp çat

Bu ajьdьlganьñ ulam, men vodozom, көр ulus-ть sagьş alьndьrar kerek.

MOPR вьjudzedin clenskiy vnoston төzөlgөly ede-ñ—bu kerek çaan politiceskiy ucurlu iş. Онь onoj-do ok bistin organizatsijalarь, bistin vaşcьlarьna, тө-мөниги jacejkanьñ predsdatelinin ala oblastьñ, kraj-дьñ la natsional Tөs Komitedine çetire, kacаньñ ka-canda undubas edip katu өllip alar kerek,

tordь birigip çuurb azyz, bu materialnъj baza teze-
lip çat.

Ucъnda emdigi ejide sranaj çaan kerek volьp tur-
ganь. Clenskiy vzos—ol klass tartьzudьn bir belygi.
MOPR aktivь, klass eštylerdin bistinь organizatsijany
kanajda la çajradarga turganьn, çait biler. Ogo srə-
kəj bistinь çeriste rajondordo, oblastarda, krajlarda or-
ganizatsijada iştep turgandar klass eštylerdin karşu-
zьn bilip, ogo ejinde otpor bererin biler ucurlu.

Bir tuştа kezек nəkərлər, opportunizm klass ešt-
yninь carkьnь volьp turganьn la ol opportunizm bis-
tinь organizatsijavьstьn kezек zvenolorьnda varьn, un-
dugьlap salgьlajt. Biste, srəkəj kyc tezip, „MOPR
TK kazьla rajonnьn çadьn keberin bilbej turь dep,
kyc işterdi bilbej, cьdap volbos iş ettirip turь“ teş-
ken, Opportunist ulus var.

Nele çyzyn opportunistar onojdo ok klass ešt-
lerge çajьmdu sana volьp çat. Kacan opportunist
maskazьn cecijzeң?, onon klass çanьnaң eštyninь
çyzi cьgar. Bu kerekti undubas kerek.

Ural organizatsijanyң çadьnьnda sranaj la mьn-
dьj temdek tavьlgan. Nagabajskij rajondo bir kulak
MOPR dь vojna aьnalala clenskiy vznostь vojьnьn
turazьna çuurga temdektegen. Ol rajondo „eskinen
ala turgan aktiv-moprcleni“ tavьlgan. Ol mьndьj kь-
lьk kьlьngan: eki salkovoj akcanь MOPR TK adre-
zьla ijebergen, onьn kijninde, akcanь meninь ijgen,
akcanь olor algan, ta çok onь bilbej turь dep, pisto
cijgen ogo kozo Kulikovskij MOPR jacejkazьnьn izi
koomoj volьp turь dep, bicip turat. Bu jacejka 1927
çьldan ala uьktəp turь dep, ol varardala izi çok dep
bicigen. Jacejkanьn predsedateli-partijanyң kandidadь

ol eki ғыл іштейле бірде, кerek vydırwegen, bastrazьn җайрадыр салган, җacejkanьn katcьзь, partijanьn clenі mьndьj kizi, ol partijanьn clenide bo'zo, kulak uktu kizi ol, birde neme etpegen, dep wicip turь. Vandysev deze 275 kizi MOPR-ga tartьp bastrazьnna clenskiј vznostь җuup алган деп, emdi ol oј-to kelip, woјьnьn җacejkazьn җuup kyundy bolтьr.

Оньn wicip turganь mьndьj:

„Men оньn kereginde eki katar 17 cakьrm Nagajbaskiј rajongo warьp җurgem, korunьn turazьnьn upravlenniezine—MOPR, Kulikovskiј MOPR җacejkazьn тьndandьrarga, olor җaңьsla sөspile aјdat, cьn kerekter kөrinbeјt, clenskiј vzos җuulwaj turь“.

Kөrip turugarwa, оньn clenskiј vzos ucun kancakrezi „җальнр“ turganьn! TK karuzьna, MOPR rajkomьna warьp җacejkanьn izin җarandьrарьna boluш surazьn деп, bergen.

Ol TK baza takьp pismo iјdi, onon ulam bis serendibis. Kandьj srөkөј „aktivist“ bolьp turgan kiziniң aajьn bilerge bis rajkom partija aзыra bilip alарьna җөptөštibis.

1933 җьlda fevraldьn ucunda BSK(в)P rajkomьnan bis karuzьn aldьwьs, ol „aktivist“ bir kolxozto kulaktardьn kontrrevoljutsionньj gruppazьnьn aktiv wašcьзь bolgon, kolhoz җөөөzin toskьrp, karšuulana narga turgandardьn wašcьзь bolтьr, bir җaңьnan җerindegi organizatsijalardьn koomoј җerlerin temdektep, olordьn klass җaңьnan sөskiri koomoјьn bilip, kop җetirip turgan bolьptьr. Bogo kozьlta edip aјtkazьn, Uraldьn MOPR övkomь la Nagabajskiј MOPR rajkomь, ol „aktivistь“ җart bilip, оньn kulak kьльгьn

tuj-savarına birde kereksinip turgan karuzına turgu-
zıp burulavagan.

Ekinci temdek—MOPR TK predsedatelile bolgon
Burjato-Mongolijanın MOPR ovkomınnıñ bergenile
Kaxtinskij organizatsijazınnıñ MOPR 10 ıydygınnıñ
zetonnıa sıj vererine aktivistardıñ gruppazın bergen.
Srañaj taldama volıp, uzak iştegen, clenskiy vzos
ıuırında ıakşy işty ulus bolgon. Kacan MOPR TK
bu gruppannı şınzilep kórerdı „taldama“ 10 klzinin
tertyzi mındyj ulus volıp kalgan:

1. Stroganova, Zinaida Ivanovna—aldında ook
tovır nemele sadıskan.

2. Enaeva, Xarifa Dmitrovna—aldında ın ıok et-
ken.

3. Panjutina, Ol'ga Nikolaevna —avıstıñ kızı,
ofitserdin emegeni.

4. Perevalova, Serafima—kulaktıñ kızı.

Мынаң kóre ajdarga kelizet, bis vojıvıys—kraj-
komdor, ovkomdor, natsional'nyj TK, rajkomdor,
MOPR jacejkalardıñ vıurozı—clenskiy vzos ıuırın
tözıp, politiceskiy kerek volıp turganın ıart biler ke-
rek Onoñ vaška, bis onı vaštavazavıs, vaštuu iş
klass ıannıñ oştılderin kolında volor, bu işti klass
oştıler vojına tuzalanar.

Clenskiy vzos ıuırınnyñ otkyreten ajalgazı ıaan
politiceskiy kerek volıp turı. Clenskiy vznostı ıuır
turarın tözörinin kırımçıly ıenyzi beş toolu tıs ıa-
karulardan korynıp ıat.

1. Clenskiy vzos ıuırın tözöri bir kezek zveno
lordo samalek aajınca tözöge turganla kyyn kaj-
ralı, kыjaltazı ıok katu tartызar. Clenskiy vznostı

bastra çuuganca samoteklo tar'zarь kьзы ucukьj tuduş öder ucurlu.

2. Jacejkanь, srөkөj cökьmdap tөs işterin, aktivtarь srөkөj şindep turguzarь.

3. Eiken kerekti tuduş көrip turarь.

4. Clenskij vzos çuурь ucun tartьzarьnda sotsialist mөrөj le tevyly iş çajьmdadarь.

5. Bastra işte, temdeketeze finansovьj işte, proletar samokritikazьn çajьmdu turguzarь.

Bastra bu—ajalgalar politiceskij bildirly. Clenski-vznostьn politiceskij bildirьzi mьnaң көrөө baza ta-kьp cьndьktalat.

1933 çylda çuulgan toodon cьn-kөrgөzin, çyldьn ucьnda boloton 12,5 million MOPR clenderinen, al-ganь 8 million salkovoj boldь. Onь çuурьna bir ce-ry krezi akca çuucьlar belendeer kerek, kerekty vo-льp turgan ulustьn тоозь 500 muң kizi. Kazьla jacej-kaga 3 kiziden ala 250-40 akca çuur ulus biske bele-ter alar kerek. Bu çaan organizatsionnьj çakarukerek.

Revoljutsija tartьzudagьlarga boluş çetireriniң co-kьm çakarularь la bastra çer telekej revoljutsijanьn temi voльp turgan. SSRS sotsialist çazalьnьn çakaru kerekterine kyreelej, bistiң 10-milion toolu organizat-sijanьn, mьnaң arь işterin massovьj iş azьra, bls kol-vop alar ucurlu.

Bastra bu cökьm çakaru-kerekterdi teginele texni-ceskij iş dep ajdarga çarabas. Ol çaan politiceskij bildirly voльp çat.

ŞEFSKIJ ON AKCA

Bojьnьn kyynile verer çuuştardь sraңaj çogoltьp tutuььs. Onьң ordьna MOPR revoljutsija tartьzuun-

da turgandarga boluş çetirip turarına kirizip turganına cokym bildirly şefskij on akca turguzulıp çat. Çuulgan şef on akca şef volorına alıngan politzakljuconnyjlarga kəndire varar, çanysla bu onıñ politceskij la organizatsionnyj bildiryi.

Politzakljuconnyjlarga boluş çetirerine SSRS MOPR-ñ çañ kebel aajlu volıp şef on akca çuurg şaak internatsional'nyj bildirly volıp tur.

Şef on akcañ MOPR-ñ kazyla cleni bir çylda (kvartal sajn) tert katap tölöer ucurlu: martıñ 18-ci kynine, majdın 1-kь kynine, 23-ci avgustka (Sakola Vantsettini kьjnga turguskan kyn) la nojavrdın 7-ci kynine.

Aldıvısta turgan çañ çakarulardıñ cokymdalıp politceskij ajalgalary ajdylanda bolzo, bis ır kezekte kergonıviste konservatizm var. Vojnıñ kuyıne berer vzos çuurnıñ kezik nökörler sranaj kerek-sinbey varar kuyıñ çok olor birkezekte vojnıñ kuyıne berer çuıstardь çuurg srəkoj kerekty dep ajdıp turular. Onojdo Moskvanıñ MOPR organizatsijanıñ aktivtarıñnyñ çuınynda kuıcyñ volgon. Onojdo MOPR TK kezik nökörler çerinen vicigilep turu. Vojnıñ kuyıne berer çuıstardь kajra salarga turgan kizi çogyn, olor çat biler ucurlu. Bistıñ özimi bistıñ baştapkь ejinde vojnıñ kuyıne berer çuıstar biske çaan voluş etken. Bistıñ organizatsijavıstıñ çañ çaan çenyzi vaza çañırtıp MOPR clenderiniñ şefka algandarga molçongon keregi vaza çañ volıp turıp çat. Şefskij on akca biriktiry kebel aajlu voluş çetirerine MOPR-ñ kazyla cleniñ şef izine aktiv volıp isteerine molçop tur.

тышклар турган војньның куыниле берер җууштардың җеф он акцаның төс баһказы мөнда.

MOPR-ң кезик комитеттери бу ажалған җарт биллп алаһы кереһсиреј турган. MOPR ТҚ-ң вјуджет тударһың җаңь аајь керегинде сьгарган җөвүнлң кийнинде MOPR-ң бир комитеди 1932 җ. 14 декабрда поставление сьгарып турь:

„Сыһна 40 акцадан җуујтан җеф он акцаны MOPR-ң баһра клендеринен җуујтаны сметага кйрип калганда, кленский взнос көптөгөн аајлу едир көрөр кerek, ол ондыј кепле җарамькту болор. Җеф акцаның кирелтезин алдыңдагы аајынса, војньның куыниле берер, җуушка козорго керекты деп президиум водоп турь“.

Мьһң ајдылгазь кедерлеп, финансовој ишти җаңь тыр кебелин өскөртөрин керексинбеј турганы билдирет, канайдала җеф он акцаны туура артызыр, ојың барар куундылер, војньның куыниле берер җууштарды җууһына җеф акцаны җууһына массовьј иш көр кerek болыр турь.

Бу онојдо ок финансовьј иштиң җаңь кебелиниң политический билдируун җарттап билбеј, оның сраңай баһка азын ондовој, сокым соды җок војньның куыниле берер җуушла казыла MOPR кленинен җууһ он акцаның баһказын ондовој турганы болыр турь.

Җефский он акцаны җууһына бистиң MOPR јачејкала ағыһстың политический уыредызи втчик төмөн җавьстагы активтары еркинды тудунуп иштерине изенбеји җок.

INTERNATSIONALNŲJ SUBBOTNIKTAR LA BAZA MOPRDN GEKTARN SALARB.

InternatsionalnŲj subbotniktardŲn la MOPR-dŲn sal gan kŲrazynaŲ algan kirelteezi bistiŲ vjudzedibiste bildirbes bŲlyk volŲp turŲ. OndŲjda volzo onŲn politicesklj la organizatsionnŲj bildiryzi aan. OnŲn kereginde SSRS MOPR TK-tyŲ vezinci plenumŲnŲn postanovleniezinde art ajdŲlgan.

InternatsionalnŲj subbotnikterdeŲ le mopr azyŲnaŲ alŲp turgan kirelteler aŲŲsla ajŲmdu iŲ  tkreriniŲ Ųyltuunda volorŲn biler kerek. InternatsionalnŲj subbotnikterdi le mopr gektarŲn salarŲna kyrelej massovoj iŲ ok volor volzo,* onŲn birde neme volbos.

Kacan bis internatsional'nŲj subbotniktar kereginde ermekteŲkenibiste, eki t s akaru art bilip alar kerek:

1) InternatsionalnŲj subbotnikter  z zine t m ngi jacejkanŲ temdektep turganŲn.

2) olordŲ nele yzyn volŲŲ iŲterde t z  rin.

MŲnda bastra jacejkalarga iŲ  tkyrerine elbek ajm. MassovŲj iŲti ajmdu  tkyrip, MOPR clenderiniŲ erkin kycine izenip, internatsionalnŲj subbotnikter azyra k p iŲ ederge ajim var. „ ji ok aan maŲstavtar“ turguzarŲna ajlybas kerek. Bir kezek n k rl r subbotnikti bastra gorodtyŲ icine  tkyrerge tura dŲlar, ogo bastra gorod iciniŲ kol kycile atkandarŲn tartŲp algady. OndŲj iŲti kerekisinbes kerek. Ka zyla zaktanŲn MOPR jacejkazy volŲnŲn zaktarŲnda ook tovyr amacŲ uugŲna subbotnik bu kyn t z  r volzo onŲn tuzazy, iziniŲ aranarŲ artŲk volor. Erten gizinde ol uugan nemelerdi  tirer  rine  erip

akcazın alğan la tarıjn ovkom, krajkom MOPR-na ije verze artık volor. Ol emeze kolhoz jacejkazı at kazaganın arularına subvotnik tözöer volzo, uyren-cikter deze—çacın çazın çuırına.

Moprдың azın salarь kereginde bis baza tømengi-jacejkalardıң karuzına turguzıp çadıbıs. MOPR gany salarь-ol jacejkanın politzaklıuconıjlarga şef izin çetiteriniң cokım izi volıp turь. Bu çıl kazıla jacejkanın iştengen izi biciler. Onı rajon icinde otky-rer emes, bistiң tös tajanıp turgan volyk—jacejkada öder.

MOPRДЫҢ AKCAZЫN CEBERLEERI

Finansovoj iştin tös ajaılgazı onojdo-ok mьnan volor, kacan bis oncovıs emdigi ojidö bastra kiceme-libisti salıp, MOPR akcazın ceverlep, kancala ke-reek MOPR jacejkazına kirgen kazıla akcanь kap-şagaj SSRS MOPR TK-ke tabıştırar ucurlu. Finan-sovoj iştin çanь çakaruzı MOPR akcazın tudarına sraıaj katu cever ederi le organizatsionno-xozjajstven-nıj organdardı astadarın kerekxenip turь. Çanьs-la kazı aktivis emes, MOPR-ı kazıla cleni katu bi-ler ucurlu, moprдың akcazı—çanьsla SSRS MOPR organizatsijanın akcazı emes. bastra 14 million to-olu çer ystynde Kızıl voluş çetirer organizatsijanın çöözözi volıp turganın çart biler ucurlu. Moprдың akcazın köstiң cogındıj ceverlep turarь,—kazıla MOPR cleniniң tös çakaruzı. Jacejkalardıң vjurolor-ınnıң clenderi, MOPR komidtediniң clenderi le bas-tra revoljutsionnıj komissijanın clenderi ermek ço-gьnaң ceverleri, koruları ucun la MOPR akcazın öjilöp tudarının ucun karuzına turar ucurlu.

Bistin SSRS organizatsijavъs akcazъ хjлхp tudunar aan erу izi var, vjudzet aajъnca temdekteeninen zъra tutpagan. Onъ mъndъj temdekterle cъnъn biler, al akcanъn 1932 yldъn fondъnan tudulganъ 87,7 protsent. Kycty akъъ cъn volъp, kazъla al alъp turgan iъcini cъnъnca iъtedip, toozъn kхp-tetpхj turarъ—biske kanca ys mun salkovoj akka ceberlep alarъna ajъm voldъ. aldu iъtep turgan i  c i n i ң vaazъ bir ajga vastra kozъltalardъ kozo vodozo 147 salkovoj. erindegі cъgъmdarga bistin komitedter (rajondordo, oblastarda, krajlarda) bir yldъn turkunъna 240 salkovojdon tutkandar. Biri-kiiryu iъterge kazъla komitet bir ylga 66 salkovojdon tutkan.

Mъnan kхrgхndх bistin aparadъvъs onoj aparat volъp at.

Ancadala mъnan arъ bistin apparadъtъn vaazъn avъzadarъna la organizatsionno-xozjajstvennъj cъgъmdardъ astadarъna biske iъ ok nemedъj. Mъndъj as cъgъm cъgъpta turza viste kхp edikpester var. Smeta distsiplinazъn organizatsijalar oncozъ tudup turgan emes. Ondъj iъ aңъsta edikpes volъp turgan emes, kхndire le karъuu volъp at. Smeta distsiplina zъn tutpaj turgan temdekter, assignovkadъn zъra cъgъmga cъgararъ bistin ovъcestvennъj keltegejnedъsrхkхj katu tartъzuu utkuur ucurlu, onъn cokъm burulular katu karuuga turar ucurlu.

Akca tudarъnda nele uzyn artъk, voъ iъti, finansovoj otcodъn vererinde nele uzyn edikpesteri kanъj da хjinde, onojdo ok onъn kacestvozъ bistin izibi-ste tхs ajalga volor ucurlu.

Кыјалтазъ çok, katu øjinde MORP TK otcot ve
rerî, алватънъ алдында tuduș elbede otcod verip tur
rarъ—сыгъм-kirelte smetanъ vydireri le akcanъ kan
cala kerek sever tudarъ volъp çat.

Revizionnъj komissijalardъn bastra bu iște bildi-
ryzi oвщестvenнъj kontrol la kerekti vydyrip turga
нъ ſindep kører bildiry øzip çat. Ondъjda volzo bi
ske ajdarga kelizet, emdi tura revizionnъj kommisija
lar negede çarabas komoj iștep turъ. Revizionnъj ko
misijalardъn izine nele çyzin arcamъk çogъ çart. Ça
нъsla voъnъn cokum karuъna turarъn kereke vo-
dovoj, çaң aajъnca išteerin sranaj vilbezi var. Bis-
tiң organizatsijada, bir çылga сыгара birde iстетpej
çылдъn ucunda rastrataap turar revizionnъj komissi-
jilar jacejkalarda emeze rajondordo çastra сыгъм vo-
igonъn vilip komitet prezidiumъna „doklad“ ajdъp,
olor ondo çedikpesterdi tabala karuъna turgușsъn
dep surap turar komisijalar biske kerek çok.

Bis revizionnъj komissijadan tuduș ødip turar iș
surap, arъvas сылаvas kontrol turguзаръn la kancala
køgyr volorъm surap, ol kazyла komited ucun
ištebej, bastra iște volъзъp turgandъj edip alar ke-
rek. Bis revizionnъj komissijalardъ surap turubъs
„ørt øtkøn kijinde,“ kolъla çaңъp turvaj, voъnъn
køskiri le kontroli-la çastra iști kezedip, akca sever
lebej turganъn ajdъp turar ucurlu.

MOPR TK bezinci plenumъ bu suraktъn keregin
de mъndъj çop сыгargan, revizionnъj komissijalar
(19 ci § kør) bastra finansovoj iștiң karuъna turar
ucurlu.

Sranaj taldama aktivistarъ, MOPR keregine kъjal

tazь çok berinip turgandardь, revizionnъj komissija ga tudar kerek.

Revizionnъj komissijalardьn izin kedirip, onьn ka cestvoznьn çarandьrьp, olordьn ortozyнаң alvatьnьn bydyp turganьn aktavaј turgandardь cъgara syrip salarь,—bu işte bistiң tös çakaruvьs mьndьj.

TÖS ÇEŇYCIL ZVENO-TÖMÖNIGI JACEJKA

Tömönigi jacejkanь, tьndьp albaganca finansovoj iştin çaң keberi kereginde ermektezip onьn tös keberin ötkyrerge çaravaş. Bu kerekte tömönigi jacejkanьn bildiryzi kemçy çok çaan. MOPR TK kacanda bolzo, voјьnьn tös iziniң çolьn tömönigi jacejka bastra işti ötkyrer zveno edip vodop ötkyrgen.

Tömönigi jacejkalardьn bildiryzi kereginde voјьnьn viciginde nek. Tjufjaeva Gemeldagь işmekcinin emegeni—srökөј çart ajtkan, ol vicikti yj ulustьn or tozьnda MOPR izin ötkyreri kereginde „Sputnik mo provtsa“ zurnalьnda vazьlgan statijanьn karuzьna vicigen. Bir Tjufjaevanьn tömönigi jacejkalardьn bildiry kereginde ajtkan sözile ajdarga turuvьs.

„Meniң vicip turganьm neniң ucun deze, men slerbile bistiң j a c e j k a n ь n 6 çьldьka cъgara iştep kelgeninen kere tem alьzarga turum. Meniң sagьzьmла bolzo bu vicik zametka aajlu bolvozьn, teginele til alьzarь volzьn. Sler meniң pismogo bir emeş sagьş alьnьp karuzьn berer volzogor,—men srökөј syunerim, mьnaң arь vicik alьzaldar. Kanajda bis iştep turganьvьstь men bicirim, sler deze çöp berip turugar.

Jacejkanьn izi kereginde mende material көp. Kazьla cazьn—ol dokument, kanajda bistiң jacej-

ka öskən, tıñğan kanajda tartıñkan, ol emeze cıñnıca ajtkazın kanajda bistiñ aktiv jacejkan tıñdarın ucun la yj ulustı ajı belerin internatsional'nyj çanınañ uyredetine turuñkan.

Ol ejden veri bistiñ aktiv kolın boñ salvaj iñter turı, vajla çanısła onon volıp turı oñkoñ, bistiñ jacejkanıñ bıs— biriktiryucilder bañcılar— volıp turubıs, bu iñte kerp çanın aktivtar uyredip aların kicep turubıs.

Biste kacanda volzo kadrlar var, bir 20 kizi, volor iñtin birle kicinek koomojtıgan ucun oñtıgılap turılar, iñ k o o m o j t ı p turarda, onı tyzer tıñdarın kiceegilejt. Srekej aqılu syuncily kerp turarın, kanajda yj ulus revoljutsija ucun tartızuda turgandarga internatsional'nyj sagızynıñ ezip turgan, temdektep algazın, iñteñ kemzile artıp kalar volzo, olor onı kolınañ oncozı tartıp, ajına varala kıcırıp, kandyj çakş bıldıret, temdektep alza meni, aldınan turguza iñtegen iñmekcini, kacan men nele çyzyn ar cımtıktardan ulam iñteñ artıp kalar volzom, MOPR clenderi—çaş yj ulus, çanı aktivtañ, meni voljınnyj alımtıñ undup saldıñ dep, ajdıñkılar turadılar.

Mopr karu sezile mıñdyj kyzıñ çok kucunıla jacejkan tıñdyr alarına turuzıp turgan tımonıgi aktivtar, MOPR rajkomdorynañ srañaj koomoj voluñ alıp turılar.

Bu baza bir pis,mo Ivanovskij oblasta, Ç-Volodarskij rajondo, Belevskij çurt sovedinin, Konokova deremnede, MOPR aktivistı Baxvalov A. F. bıcigen;

„Karı nekertler! Slerdin 1932 ç. 5-ci nojavırda bi-

eigen 1033 №-lu bisigiger di men aldım, onıñ ucun slerge çaan karı spasi ajdıp turum. Pis'monı alğan la tarıjn men, slerdiñ ajtkanıgarla, izimde baştadım. MOPR rajkomıla kolbolızar kerek bolgon. Men şjddinip ala la, bisten odus sakırtm volor, N-Volodarskiga vardım, rajkomgo, MOPR rajkomı kıjda dep, suradım. Ondo bilgilebej turı. Voenkomattan surap ıgarına çöp verdiler. Ondo baza bilgilebej turular. Rajkolxozsojuzka ijdiler. Ondo baza bilgilebej turular. Raj ONO-go ijdiler. Ondo baza bilbej turular. Bir on krezi ucreszenierge çyrip, birde çerde bilbej turular. Ucunda men rajkom partijaga kirdim. Ondo baza bilbej turular. RSK nararga çöp verdiler. RSK birde kizi çok boldı. Ucunda la rajkompartijadan bir noker kelele meni redaktsijaga ijdı, ondo men MOPR-ı cıgarıtu kizini tapıtım dep, meni VZKSM rajkomına ijdı, ondo olordıñ MOPR izinde turgan işci var volıt. Ol kizizi ondo çok volıp kalğan. Öskö işke alıylagandar. Ondıjda volzo MOPR-ı predsedateli mege clenskiy bicikterle markalar ijerim dep, volış çetirer boldı. Onojdo lo men em turguza birde ukan-kergeni çok çandım.

Ondıjda volzo, ajlga kelele men 4 kolxozko cyryp, MOPR-ı çuundarıñ ötkyrdim, bugunigi kynge clenderibistin toozı 252 kizi boldı.

Dekabrдың 15 ci kynine 500 kizige çetirerim dep, sözimdi berip turum. Çanısla menin izimde koo-moj volıp turgan kolımda materjaldaı çok volıp çatı.

Aktivis Baxmatovtıñ onojdo çyrgeniniñ karuzına

Ivanovskijdiñ MOPR ovkomь turar ucurlu, temönigi jacejkalardıñ la aktivtardıñ kerekсинip turganьna rajkomdor sergek volgodьj edip albağan kereginde.

AKTIV—BISTİŇ BEK TAJAGЫЫS

Rajondordьñ, krajlardьñ' oblastardьñ zvenolorgь kazьla jacejkaga la aktivka taldayь çogьnañ olorgo burulup, olordь cokьm baştaar ucurlu. jacejkaga çy-zile burularь- ol ozolo baştap kьjaltazь çok katı jacejkalardagь aktivtarga burularь volьp çat. Bastra bistіñ işti ötkyreriniñ bekemel tözөлgezi jacejkalardagь aktiv volьp turь. Finansovoj işti kubultarьññ çeny-zile temönigi jacejkalardь organizatsionnьj çanь-nañ tьñьdarь çanьsla onon volor, kacan bis aktivtar-dьñ ortozьna işti çakşь tözөp alzavьs. Aktivь baştaar kerek. Bek, vol'şevik baştuu turguzar kerek. Aktivь baza vol'şevik ajalgaga yyreder kerek. Aktivka klassovoj yyredy kerek, vojnьñ izinde ol klass çanь-nañ şьrañkaj volup, klass eştylerle revoljutsionnьj tartьzu ötkyrerine belen volьzn. Cokьm çadьñ ajalgada klass eştyler cagьñ volyp turganьñ aktivist çart bilip turgadьj edip, onьñ kevin tanьp, karşuuzьñ la bistіñ özimibistіñ kazьla volyginde çyzindelip turganьñ bilip turgadьj edip yyreder berek. Çanьsla kapital oroondorьndagь klass⁵ tartьzu kereginde kuucьnda-da, bistіñ SSRS-ta, kacan bis klass eştyni vьlca caap alala, emdi onь tazyьlnañ ala kodorьp cackalagьsta klass eştyniñ karşuuzьññ keberi çan ajalgalu volьp turganьñ çarttap nererin biler kerek tös çakurular onьj.

Zaem tarkadarьnda bistіñ çenyleribis çaan. 73,5

million salkovojdın zaem MOPR jacejkalardıń aktivtarı tarkatkan. Ol zaem belyk işle kozo tynej klasstartızu belyk iş edip turgan. Zaem poxodında bistiń aktivtarı klass çanına kızıgan. Biste elimde bolgon. Xarkovskij oblazınyń bir rajonına bistiń aktivis Evgalevskijdı, kacan ol zaem izin vozodır salarda, kulaktar anızır oltyrgender.

Gorkovskij krajda Balaxna deremnezinde ajldın eezi yj kizini, 1924 çyldan ala aktivis-MOPR cleni, zaem tarkadır turgan kereginde, boluş çetirer komissijanıń zasedanlezinen ajlna çanır turarda, klass çanına eşty elementer onı ajlnıń çanına sogır salgandar

Belorussijanıń bir rajonında bistiń aktivistar, birikpegen çurtıń ortozna zaem tarkadır turgandar, olordı hele çyzyndep ajtkılagandar, ol kerekli çargıga berip salgan.

Mınań çarttagazın, bistiń zaem fronto klass tartızu frontı bolgonı çart. Bis bu işte çaan çenyler bydyrgende bolzovıs, bistiń aktiv klass seskiri bijik volır, klass çolın ıń tutkını çart bolgonı mınań kórinet.

Onıla kozo bistiń kezek belyk işterde opportunist kılktar bildirip turganıla mınań ıńda bildirip turganıla mınań ıńda tartızuı ıńdar kerek. Bistiń aktivtarı klass opportunistarga kyyn kajral çok savızu etkedij volır yurener ucurlu. Çanısla mıny azıra bis izibistiń tys çolın cokıń edip koruları klass.

Bistiń aktiv politiceskij çanınań eskon, onı ke-reksinip' kyynzirep turganı la suraltazı kemi çok eskon. Bistiń çaan tes çenybis ol.

Bu çuukta SSRS MOPR Tes komitedinde bis, ajil

eezi, aktivistkalardь, sovetskij sluzasıjıdь, işmekci yj ulustardь çuup alala yj ulustьn ortozьna iş ötkyleri kereginde ermekteşibis. Ol soveşcanleden bis köpkө yyrendibis. Temdekteze. bir aktivistka yj kizi —ajl eezi Vaxtinova kuucьnadь: 1923 çyldan ala MOPR izine turgan. Emdi deze ol Mossovettin cleni Moprдьn izin yj ulustьn ortozьna kanajda ötkyleri kereginde, ol srөkөj sagьştu kuucьnadь. Ondo fabrikardan la zavodtordон yj ulus volgon, olor baza onojdo-ok çakşь kuucьn ajdьp, kanajda yj ulustьn ortozьna işti ötkylerine cokьnı temdek turguzьp, çakşь iş turguzarьn kerekсинip turgandar. Yj ulustьn ortozьna MOPR izin ötkylerine olor sranaj çanь bөlyk işter turguskandar.

Aktivka tuduş instruksija berip turar kerek. Ol instruktazь MOPR-dьn bicikterile tьndьp turar Massovoj işti ötkylerine kandьj bicik keregin berele ajdьp beriger. MOPR rajkomdorьnan aktivtardьn kerekсіp turgan tөz suraktarь ondьj.

Aktivtardьn suragь srөkөj tьn öskөn, olor srөkөj çan, katu, kyc massovoj iş ötkyrip, teoreticeskij çanьnan vojьn takalap alarьn aьmь krezi ьodop, çakşь MOPR bicigi azьra takalanarьn kerekсинip turь.

Kөp temdekter var, kanca krely aktiv cokьm suraktar turguzьp, kanca krezi kezek rajondordogь organizatsijalardьn tıncuk arcamьktarьla kyrezeri kerek volьp turganьn cokьmdap turgan çozoktor var. Temdektep alza —et sovhozьnьn işmekcizi nek. Krasavtsevтьn pismozь:

„Men BSK(в)P çaş kandidatь kyn vadьş oblazьnda Kazakstandagь Krasnovskij, Teplovskij rajondo etsovhozьnda MOPR jacejka tөzөzin dep, part jacej-

ka çakylta bergen. MOPR jacejkazyn tözörine srəkøj kyynzirep, men nedeñ baştaarn bilbej turum. Rajon la oblastan suragam—karuzь çok, ondo MOPR jacejkalarь çok oşkoş. Onyñ kijninde men voymnyñ viallotekamdy bastrazyn kastym. Kandıjda material çok. Slerdin „internatsionalnyj majak“ dep zurnalıgar meni slerge bicirine kyynziretti.

Boluş berzeger, baştuu ijzeger, 360 kiziniñ clens kij bicikterin le clenskiy vzos çuurnyñ markalarь beriger. Akca biste bir kezek var, 76 salkovoj çuulgan, kajdar keçirerin, bilbej turubьs“

Tomögi, aktivtarla işteerin bis bir kezekte kiceebej turubьs, olorio işteer arcamьktar biste çok—onyzьn çart ajdarga kelizip turь.

Aktivtarla isterin srəkøj kicep kyynin onojdo sallar kerek. Olor bistin kazьbьstan la keriş turzьn—kanajda komitetin, onojdo-ok temenigi jacejkanyñ vaş ьzьn—cьn bol'şevik leninets volьo, bespartijnyj aktivistardьn sözün ugarьn biler, bespartijnyj aktivtardьn ajtkarьnañ ulam bol'şevik karuzьn berip turgady volzьn.

Kezik aktivistan albatьnь biriktirip, baştap turar kizi edip yyredip alar kerek.

Krajlardagь, oblastardagьla Rajondordogь MOPR komitedteri cokьm vojlorgьna, MOPR jacejkalarьnyñ aktivtarьnyñ ortozьna, sotsialist mərəj le tevyu işti baştaar kerek. Sotsialis mərəj le tevyu iş katu kyc çakarulardь bydyreriniñ tös çemi volьp çat. Mьnь un dubas kerek.

Aajlu baştu çakşь tözegen mərəj le tevyu iş sotsialist kebelile maktuuga aktivtardьn izin, sьj bereri

азыра ,turguzyp çat. Şyj bereri baza çañ işterine erkin ködirip çat.

Kalgancy ылга emeze bir ыл çarым ejdin turkunya bistiñ aktiv kadrlarbyştyñ ortozynda srañaj çañ keveldy aktivtar bolindi. Olor başka maktuda, başka syunclyde turup çat, çañysla olordyñ kol cabyşyla utkugylap çadylar MOPR-ñ on ылдык baıramynyñ adyñ bicigen zeton-algan aktivistardyñ la MOPR TK zaem izine çakşy iştegeni ucun ылjagan aktivtardyñ kereginde kuucyn edip çat. Olor MOPR-dyñ izinde kыalta çok turar çañ көр mergendyciler-

Aktivistardyñ politiceskij yyredyzi ösköni kereginde, onyñ M O P R keregine erkin kыynile turuzyp turgany kereginde ajdyp turgan eki temdek ajdayn. On ылдык zetonyn algandardyñ karuzы ol.

Bir vespartijnyj yyredyci bicip turgany:

„TK Prezidiumyna, MOPR 10-ылдыгынын zetonyn vergeni ucun, çakşylyktu kыynimdi sler çetiriger dep surap turum, ol mege ulu-şyj bolyp turы.

Men bydymcily sözim berip turым, emdi tura meniñ su-kadyk emes bolyp turganyma көрөөј, bastra çer ыstyñ proletarlarynyñ birikkeniniñ kijiniñ mynañda тындарына tartызyp. MOPR ortozy na ondop, çyster, muñdap kol kycile çatkandardy tartыp, MÇN-ñ kruzoktorына yyrencikterdi elbede tartарым, bu işke bisti Parizskij kommuna la bastra çer ыstyñ proletarijalary kысырп turы.

Leuinniñ manызыnyñ aldy la Stalinga başdyp turgan bolşevik partijaga mynañ arы sotsialis öziminin keregin, bastra çer ыstyñ oktjabrdyñ keregine bastra var kycimdi salарым

Kызыl ceryniñ bir komandirь bicip turы:

„SSPS MOPR TK ң Prizidiumnyñ mege berip turgan sýjdy,—adýn bicigen xeton, aldýnañ turgu za aktiv—moprдың cleni, baştuu işte turgan ucun verilgen,—mege mýnañ agh onon çaap çakarular turguzyp, MOPR iziniñ çakşy turarýna onon тың korurýna turarýn molçop çat,

Оны мен çart bilip turum, оны мен çartaýla vastra karuýna turup aýdyр turum, voýmnyñ sagýma la kycime көрө мен MOPR ң prakti ceskij izine volşevik erkinile kirizip, işmekci, kol xozsy, kызы ceryde turgandardyñ ortoýna moprдың massovyj izin volşevik erkinile ötkyrim.“ Zaem izin kandyj tem azyra ötkyrip turganyn suzap SSRS MOPR TK aldýnañ bicik iйip, төмөргi aktivla işteriniñ ondyda kiceemel keveri izi MOPR izinde çaңy erkin көdirip turь. Bu bir kanca temdekter.

Nөk. Ovsjannikov Gorkovskij krajdagь, Balaxny dep çerden bicip turь:

„Slerdiñ roctovyj kartockaardy aldym, çyregime tereң eveldi, MOPR TK di organizatsija-da meniñ izime kicemelin çetirip turganyn men aktadym. Slerdiñ kicemeliger le slerdiñ kartockagar meni mýnañ тыңда erkindetti. Ondyj maktulu kicer turganыgardь aktarýna, men mýnañ тыңда kycim salarым.“

ТСО-ң Maslotsentinda jacejkanыñ katсызь нөк. Rьzkova:

MOPR TK-ң adýnañ bicigen bicigerde slerdiñ bicip turgan maktuu sözigerdi men vastrazыn voýmга алып volbosым. Neniñ ucun tegezin. „Beş сылдыктың төrtinci ucalга сызь“ dep zaemdy

tarkadarına biriktirbegen çuurtın ortalığına men
çalışkan iştegen emes, bis vytkyl brigada vo-
lup 5 kizi iştegenibis istin jacejkadan cıgartılu.
Cın, men bu kerektin başcız bolgom, onın ka-
ruına turganım cın. Bastra jacejka srəkøj çakş
ışty vjuronın la 10—15 toolu kılaltaz çok işteer
aktiv-mopr clenderinin şıltuunda otken.“

C a j k i n a F a t i m a - A z e r b a j d z a n, G a -
n d z a s t a n t s i j a z ı :

MOPR izinin aajın ozo baştap mege uyurım ajdıp
bergen, onın kılıninde MOPR çuunına çyrer vol-
gom; emdi MOPR izin iştepturum, kacan organi-
zatsija bergende. Çalışla men, nəkərlər, tərəl
bicigin çetire bilbej turum. Slerdin pismogor me-
ni syyndirdi, spasi slerge nəkərlər. Menin orga-
nizatsijam meni undubaj tur Moskvada. SSRS
MOPR keregine mınan ar işteerin kicerim“.
Şulenkova A. I.—Arzamas gorodınan:

„Mında, Arzamasta, „Vojlok-stelka“ sel'hozarte-
linde MOPR jacejkazında izterimde, menin
izim, kozo iştepturgandarga la kyreelej
turgan uluska bildirbej turgan, çalışla Sler-
din pismogordon men izimnin vaalı volup tur-
ganın kerdim, onın kılıninde menin kyynim
kedyrilip, mınan ar mınan tında işteerin“.
Armjanijadag, Avaran rajonında Camırlı stan-
tsijazınan—Muraçan. S. bicigen:

„Slerdin otrıtkagardı aldım. Təs çerden kice-
mel biske çedip turgan kereginde srəkøj syynip
turum.

Kacan men slerdin otrıtkagardı alarında, bis-

tiñ terëmnede MOPR izin onon tñ erkindy ötkyrip turýlar“.

Bistiñ kyniñ çadylybystañ cokym temdekter bu. Bu temdekter artygynca baza takyp aktivtñ politiceskij çanyña ösköni bildirip turý. Bu temdekterden kergende MOPR izin myña arý tñdarýna çem barý çart bildirip turganyn myña biler, çanysla biske tömenigi MOPR jacejkalaryn la onyñ aktivtarýn cokym baštaar kerek bolýp turý.

AKCA ÇUUCЫ—AKTIVTҢ TӨS IŞCIZI

Bistiñ төs kicemeli biske aktivtñ төзөcil kыбын tudar kerek, olordon ulam төменigi jacejkanñ vаstra izi ödip çat,—clenskiј vzos çuup turgan ulus. Moprдың akca çuuzыnda turgan kizi—kruzka emes akcanñ kavь emes—bolyp turganyn undubas kerek. Öskө uluska kere, ol elbek albatyga çuuk turup çat. Akca çuucы volыñ kyniñ izinde albatyga çuuktap çat. Onojdordo ol çuucы „aktivtñ төs işcizi“ bolyp çanysla adanbaj, cokym izi le aktivtñ төs işcizin edip alar kerek. Stalinniñ adyn adangan zavodыndaгы işten men bir temdek ajdayн (Moskvada). Stalin adyn adangan zavodы—ol 16 muñ MOPR clenderi. Ol 16 muñ kizi artozыna clenskiј vzos çuuryна bir muñ beş çys kizi kerek. Onojdorgo biske 1½ muñ agitatorlor, biriktirycilder le propagandistar beletep alar kerek, ol ulus kacan MOPR clenine vzos alarğa borarda çanysla olordon 30 akcazyn alaryна varar emes, MOPR-ñ төs çakarularyн çarttap bergedi-ulus bolor ucurlu. Bistiñ molçubьs—baştu işti onojdo turgyzar kerek, kanajda SSRS MOPR-ñ çany

polittuceskij keberly finansovoj izine tñnej edip alar kerek.

Bistin organizatsijalar bu çakarunь vydirip alar bolzo—clenskiy vzos çuurnьñ izi kərimçily byder, bistin finansovoj iştin çañ keberin vydireriniñ kərimi ondo volor. Onь edip bolbozo, vojlorьna, vojьnьñ çañ keber iştі ötkyryp bolbozьna salьnzьndar, Akca çuucьldarla iştі çazap alarьna, sos çogьnañ kəp kyc kerek volьp çat. Sьndapta 500 000 aktivistardь massovoj iştin təs uçurьna yyreder kerek, olordь bolşevik, biriktiryycil çepselin bilip algadyj edip, olor alvatьnьñ ortozьna agitatsija la propaganda izin bolşevik erkiulle ötkyrgedij edip yyreder kerek. Ozo lo baştap MOPR rajkomdorьnañ srəkəj bolşevik kicemel kyyn bolzo, bu çaan çakaru kərimçily byder.

Rajondogь zveno— төмөниги jacejka-la onьñ aktivьñ baştap turgan baştamь bəlygi. Emdigi өjдө MOPR rajkomьnьñ bildiryzi srəkəj çaan. Bisske ozo lo baştap MOPR rajkomьnьñ plenumьñ iştенкеj edip alar kerek, plenumьñ nele çyzin sovesçanieler-le „elbede çuulgan plenumdarla“ solьvas kerek. Rajkomьñ baştuunda turgannьñ izin erkindetsin dep MOPR-ñ emdigi turgan çakarularьna-la biljektep kalgan aktivtardьñ suraktarьna tyñej, işteder kerek, MOPR rajkomьññ predsedatelina-la katcьzьna volgon tuşkan kizini tutpaj taldama aktivtardьñ MOPR izinde öskөndөrdөñ, bu iştin aajьñ bilip, MOPR izin syyp turgan vespartijньj aktiv kadrlardь vojьñ kyreelej tartьp alarьñ biler ulustañ tudup alar kerek.

Bojьñ kyreelej vespartijньj aktivть tartьp alala, onьñ baştuuna turarьñ bileri—ol çaan kerek. Vespap-

tinýj aktivtarla işteeri kereginde, bistin, partijanýn TK-le TKK-n janvar ajda bolgon plenumъ boýunýň çewinde көр айткан. Albatýnъ biriktirerine çakşý iştyden çozok alar kerek— nekер Germanova srednevolzskij krajda sorocinskiý stantsijadan. MOPR TK-n algan pismogo kyreelej clenskiý vznostъ kapşagaj çuurnýna ol yj ulustъ tartýp algan. Protokoldon bolinip bicilgen sorocinskiý stansijada 1932 ç. 25 oktjabrda çuulgan bastra yj ulustýň çuunýnda bicigen. Bastra delegattardýň toozъ 21, bileelerinen 27, işmekcilerden 17 kizi. Tavbşkan kerekteri: SSRS n MOPR TK-n ijgen pismozъ kereginde. Zenorganizator-nөk. Germanovanýň—kuucýnъ. Çөptөгөni: Bis, delegatkalar, yj ulustar, sorocinskiý stantsijanýň işmekci-le aýl izinde turgan yj ulustar, SSRS MOPR TK-ke sözibisti berip turubъs, bis izibisti mýnanъ týňdөp Oktjabrdýň 15 çyldýgýna sorockinskiý stantsijadagъ çatkandardýň clenskiý vzos alymýň çogoltýp, kolhozçylardýň ortozyňa çajýmdu iş өtkyrieribis, ancadala şef bolýp turgan „Kъзыl artilerist“ kolhozýnda çajým işti өtkyrip, kolhozçylardъ MOPR clenine tartýp alarybъs. Çuunýň predsedateli—Tsenkova, zenorg—Germanova“

Srөkөj ulu dokument! Rojondogъ komitetter, көriger, elbek turgan kol kycile çatkandarla işterine kanca krezi tem işter bar! Unduagar,—moprdýň rajon iciniň eezi sler, rajondo MOPR izin bolşevik erkinile, slerdiň izigerdiň erkinin çañs sovet sojuzýnъ uluzъ көrөr emes, bastra çer ystyniň kol kycile çatkandarъ көrgөdiј edip turguzarъ slerdiň maktuugar bolor, Ol slerdiň magýgar bolor,

Germanovanýň çozogýnanъ көrinip turganъ, MOPR

izinde yj ulustar--ondyj ok çaan kyc, kolxozto kan-
dyj volyp turganyna tynej.

Bir kezekte aktivistar, mьndyj delegetkalardь, aji
eelerin, kvalifikatsijazь çok işmekcilerdi, çaңyla za-
vodko kelele alvatь çaдыпна çaңyla kirizip turgan-
dardь kerekke vodovoj turganь var, çerindegi MOPR
komitetterdin apparadьndagь işciler. Ol karşuu kerek.
Bistin apparat alvatьнын viriktiryycili. Ol srøkøj co-
kьm la səs çoğьnan cike işteer ucurlu—onojdo ok,
kanajda işmekçi klasstьn kyyni kerekcip çat, srøkøj
karu distsiplina tudar ucurlu. Cokьm, distsiplinazь la
çakşь iştegen kizi, oi MOPR clenderi—elvak alvatь-
нын kiceemeline volor. Bu kerekti vydyrip volvos
kizi, ogo, MOPR-dьn çuucьl revoljutsionnьj organi-
zatsijada çer çok.

Çaň çenylerge!

Finansovj işti çaň keberi kereginde le organiza-
tsionnıj çaňnıj temenigi işejkalardı vogo kolbor-
tıñdarı kereginde, SSRS MOPR n TK vezinci ple-
nıñ elbek ajdılgalı çer ıygargan. Çeonyla kerp etke-
nine urak çetpes. Çepti ıygarganlat ıyñ, çendi tyrip
alala, temdekter algan programazın vydirerine vol-
şevik erkinile tartızarına, volşevikter uyrenip kalgan.

Finansovoj işti kubultarına baştalğan işti keriñçi
lej vyderine Tös Komitet vydyñip turı. Sovet sajuzı-
nıñ MOPR aldına turguzulğan ulu karuzına turar
çakaruları vydyrerine bus, albatınñ erkin kycin
biriktirip, işke kuynin çandırñaj, kyreelej tartıp alar
ucurlu.

Ответ. редактор Аргонов Н. Н.

Рецензент Сабатаев И. И.

Технический редактор А. Шабуров

Здано в производство 17/VIII 1934 г.

Подписано к печати 16/III 1935 г.

Формат 62х94, тираж 1000 экз., бум. листов 1

Печат. листов 2, учтено авт. листов 1 $\frac{1}{8}$

Звук. в бум. л. 45522.

Заказ № 1, обдито 1100.

г. Ойрот-Тура, типография им. Илары Цеткин, филиал ОГПЗ-а